

О.В. Кот, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)
Т.С. Мазепа, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОЦЕС МОНІТОРИНГУ В УПРАВЛІННІ МІЖНАРОДНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

Господарювання в ринкових умовах зажадало від керівництва підприємств освоєння механізму розробки і реалізації стратегії, спрямованої на здійснення міжнародної діяльності, а також пошуку нових способів оцінки ефективності функціонування системи управління підприємством за цих умов, як основних елементів проведення моніторингу міжнародного бізнесу.

Процес управління міжнародною діяльністю підприємств допускає використання різних підходів і концепцій. Завдання керівника, по забезпеченню ефективності міжнародної діяльності з огляду стратегічного розвитку, полягає в тому, щоб обрати підхід, що найбільшою мірою відповідає умовам і факторам середовища її функціонування, враховує специфічні проблеми, які доводиться вирішувати. Питання організації моніторингу – досить новий метод науково-практичної активності, мета якого полягає в отриманні і обробці попереджуючої інформації про стан підприємства і тенденції його розвитку. Ефективність входження до світогосподарської системи визначається ефективністю міжнародної діяльності її бізнесових структур (фірм, організацій, підприємств тощо). Але міжнародна діяльність вітчизняних підприємств ускладнюється тим, що вони діють в умовах обмеженої інформації та знань про міжнародне середовище та тенденцій його розвитку, а також тим, що, зазвичай, на підприємствах мало ще компетентних менеджерів та маркетологів, які б могли забезпечити розробку та реалізацію експортних стратегій підприємства, що засновувалися би на глибоких дослідженнях світових ринків.

Одна з проблем вітчизняних підприємств полягає в тому, що через відсутність довгий час природного регулятора ефективності міжнародної діяльності підприємства, ефективності використання ресурсів, яким є міжнародний ринок та конкуренція на ньому, економіка вітчизняних підприємств мала витратний характер. У таких умовах підприємствам потрібний дієвий інструмент, спрямований на зниження капіталомісткості кінцевих результатів і тим самим на підвищення ефективності виробництва, зростання прибутку і укріплення конкурентного стану підприємства на міжнародному ринку. Таким інструментом є моніторинг міжнародної діяльності на

основі аналізу та оцінки господарського стану як засобу підвищення конкурентоспроможності й ефективності міжнародної діяльності підприємств а. У загальному розумінні моніторинг можна розглядати з двох позицій: як спосіб дослідження реальності і як спосіб забезпечення сфери управління своєчасною та якісною інформацією. Моніторинг міжнародної діяльності підприємств можна визначити як систему постійного спостереження за господарською діяльністю на міжнародному ринку з метою виявлення відповідності результатів, що досягаються, результатам, що планувалися в якості цілі.

На рисунку процес моніторингу представлений у вигляді замкнутої взаємозв'язаної системи зі зворотними зв'язками, де враховані складові елементи процесу моніторингу, наочно представлений взаємозв'язок між моніторингом і управлінням.

Рисунок – Складові елементи економічного моніторингу

Моніторинг є інформаційною базою для виконання функцій управління, проте також залежить від управління. Виходячи з розглянутого процесу моніторингу, і беручи до уваги той факт, що моніторинг є однією із загальних функцій управління, можна стверджувати, що він є основою для реалізації і інших управлінських функцій: планування, організація, контроль та ін.